

Downstreambrugerens informationsbehov i henhold til REACH: oversigt over markedsundersøgelser i 2017-2018

Resumé

Juni 2019

Ansvarsfraskrivelse

Denne publikation er kun til orientering og afspejler ikke nødvendigvis Det Europæiske Kemikalieagenturs officielle holdning. Det Europæiske Kemikalieagentur er ikke ansvarligt for, hvordan indholdet i dette dokument anvendes.

Version	Ajourføring	Ændring foretaget
1.0	08.07.2019	Første udgave

Downstreambrugeres informationsbehov i henhold til REACH – resumé

Reference: ECHA-2019-R-14-DA

ISBN: 978-92-9481-297-1

Katalognummer: ED-04-19-508-DA-N

DOI: 10.2823/27648

Dato for offentliggørelse: juni 2019

Sprog: DA

© Det Europæiske Kemikalieagentur, 2019
Forside © Det Europæiske Kemikalieagentur

Hvis du har spørgsmål eller kommentarer til dette dokument, bedes du sende dem ved hjælp af forespørgselsformularen (angiv dokumentreference og dato for offentliggørelse).

Forespørgselsformularen findes på websiden "ECHA — Kontakt" på adressen:

<http://echa.europa.eu/contact>

Det Europæiske Kemikalieagentur

Postadresse: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finland

Besøgsadresse: Annankatu 18, Helsinki, Finland

1. Resumé

Baggrund

I 2017 og 2018 foretog Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) seks undersøgelser med partnere for at få en forståelse af, hvor godt et kendskab virksomheder har til udvidede sikkerhedsdatablade, hvordan de bruger dem, og hvad de forventer af dem. Et udvidet sikkerhedsdatablad indeholder en hoveddel i 16 afsnit og et bilag med eksponeringsscenarier.

REACH indførte et krav om at udvide sikkerhedsdatabladet med et bilag med eksponeringsscenarier for farlige stoffer¹, der registreres i mængder på 10 tons eller derover om året. Det udvidede sikkerhedsdatablad ville tjene til at formidle relevant information fra registrantens kemikaliesikkerhedsvurdering. Informationen i eksponeringsscenarierne skulle hjælpe brugerne af kemikalier med at træffe de nødvendige foranstaltninger til at beskytte menneskers sundhed og miljøet.

Undersøgelserne i denne rapport giver feedback både om det nye bilag med eksponeringsscenarier og om selve sikkerhedsdatabladet, hvis brug har været påkrævet for alle farlige stoffer og blandinger i årtier.

Undersøgelserne er gennemført under programmet for netværket for udveksling af eksponeringsscenarier (ENES)². De omfattede forskellige faser i leverandørkæden, fra producenter af stoffer til formulatorer af blandinger såvel som distributører og brugere af kemikalier i Finland, og i fem industrisektorer, hvor der anvendes kemikalier, i Italien. Derudover blev der indsamlet udtalelser fra tilsynsførende om de udvidede sikkerhedsdatablade og deres mulige anvendelse i forbindelse med risikovurdering af arbejdspladsen.

Undersøgelser

Der blev afholdt to runder af virksomhedsinterviews i Finland, den første i foråret 2017, den anden primo 2018. 37 virksomheder deltog, hvoraf størstedelen var store og mellemstore. Hensigten var at forstå, hvordan information om farlige stoffer og blandinger i øjeblikket videregives i leverandørkæden, og hvor godt de opfylder behovene hos virksomhederne i den finske metal- og maskinindustri.

I den første runde af interviews i 2017 blev der, ud over de ovennævnte emner, indsamlet information om, hvor godt et kendskab virksomhederne har til ECHA's støttemateriale (vejledning og værktøjer for downstreambrugere).

I slutningen af 2017 samarbejdede ECHA desuden med fem finske industrisammenslutninger om en spørgeundersøgelse. Spørgeundersøgelsen supplerede interviewene og inddrog feedback fra 45 virksomheder om informationsstrømmen, om hvordan man kan forbedre kommunikationen i leverandørkæden, og spørgsmål vedrørende de foreliggende retningslinjer og værktøjer, der skal hjælpe virksomhederne med at opfylde deres forpligtelser i henhold til REACH og CLP. Der indløb besvarelser fra virksomheder, der opererer på forskellige niveauer i leverandørkæden, herunder små, mellemstore og store virksomheder, der fremstiller stoffer, formulerer blandinger, distribuerer kemikalier eller anvender dem i metal- og maskinindustrien.

Der blev desuden foretaget en spørgeundersøgelse blandt italienske virksomheder af det italienske institut for arbejdsulykkesforsikring (INAIL). Denne spørgeundersøgelse vedrørte udvekslingen og kvaliteten af de udvidede sikkerhedsdatablade, og hvordan virksomhederne anvender information fra sikkerhedsdatabladene i deres risikovurdering af arbejdspladsen. Den blev gennemført sammen med den italienske sammenslutning af kemiske industrier og fem

¹Herunder dem, der er persistente, bioakkumulerende og toksiske, meget persistente og meget bioakkumulerende, samt kandidatlistestoffer.

² <https://echa.europa.eu/about-us/exchange-network-on-exposure-scenarios>

sammenslutninger inden for sektorerne for træforarbejdning, tekstil, papir og pap, garvning og plast og gummi. I alt 683 virksomheder (hovedsagelig små og mellemstore) i disse fem sektorer besvarede spørgeundersøgelsen primo 2018.

Hensigten med undersøgelserne blandt de tilsynsførende var at forstå, hvilke informationer i det udvidede sikkerhedsdatablad arbejdsmiljømyndighederne anser for at være nyttige for brugere af kemikalier. Repræsentanter fra 10 arbejdstilsynsmyndigheder blev interviewet ultimo 2017, og 20 EU-medlemsstater besvarede en spørgeundersøgelse i foråret 2018. De blev kontaktet gennem Chemex-arbejdsgruppen i Udvalget af Arbejdstilsynschefer (SLIC).

Sammenfatning af de vigtigste resultater og henstillinger

Der blev fundet fire typer af udfordringer i undersøgelserne.

1. Slutbrugerne har ikke fuldt kendskab til deres forpligtelser i forbindelse med udvidede sikkerhedsdatablade.
2. Informationen formidles endnu ikke nedad i leverandørkæden, som det er hensigten, og den opadgående kommunikation om anvendelser er begrænset.
3. Informationen i de udvidede sikkerhedsdatablade opfylder ikke modtagernes behov.
4. Der savnes IT-løsninger til at lette udveksling af information om eksponeringsscenerierne mellem virksomhederne.

Undersøgelserne viser klart **virksomhedernes begrænsede kendskab til udvidede sikkerhedsdatablade**, til de tilknyttede forpligtelser og til den støtte, virksomhederne har til rådighed.

Sædvanligvis har kemikalieleverandører (især store virksomheder) godt kendskab til bestemmelserne og har ressourcer til at overholde dem. Alligevel havde næsten halvdelen af slutbrugervirksomhederne i Finland og Italien ikke modtaget eller ikke bemærket at have modtaget udvidede sikkerhedsdatablade. Slutbrugerne af kemikalier anvender hovedsagelig blandinger, og det er endnu ikke almindelig praksis at medtage information om eksponeringsscenerier i sikkerhedsdatablade for blandinger.

En præcisering af, hvordan information om eksponeringsscenerier bør formidles i sikkerhedsdatabladet for blandinger, forventes udarbejdet under REACH-revisionens tiltag 3. Dertil kommer, at mange slutbrugere af kemikalier har anført, at de ikke har fuldt kendskab til de forpligtelser, der er knyttet til eksponeringsscenerier. Dette viser klart, at der fortsat er behov for oplysning om udvidede sikkerhedsdatablade i den nederste del af leverandørkæden.

ECHA har allerede offentliggjort omfattende støttemateriale om udvidede sikkerhedsdatablade, herunder enkle vejledninger og eksempler, til støtte for virksomhederne. De fleste af disse publikationer er tilgængelige på 23 EU-sprog og kan derfor let tilgås og bruges af alle interessenter for at få bedre kendskab til emnet. Materialet findes i downstreambrugerafsnittene³ på ECHA's websted. I webstedets supportafsnit⁴ er der praktiske eksempler på eksponeringsscenerier.

Undersøgelserne blandt finske og italienske tilsynsførende viste, at der er **mangler i udvekslingen af det udvidede sikkerhedsdatablad** overalt langs leverandørkæden. De eksponeringsscenerier, som virksomhederne modtager, blev typisk anset for at være af rimelig længde — under 30 sider — men de når ikke altid ud til den nederste del af leverandørkæden

³ <https://echa.europa.eu/regulations/reach/downstream-users>

⁴ <https://echa.europa.eu/support/practical-examples-of-exposure-scenarios>

på grund af praktiske vanskeligheder med at fordele dem (f.eks. på grund af IT-systemer eller oversættelser). Alle aktører i leverandørkæden bør imidlertid være opmærksomme på, at det i henhold til REACH er pligtigt at videregive information om eksponeringsscenarioer, og at virksomheder på alle niveauer i leverandørkæden er berettiget til denne information.

Undersøgelserne i denne rapport viser klart, at **opstrømskommunikationen** med leverandører om anvendelsesrelateret information **stadig er begrænset**, og at den hovedsagelig er fokuseret på klassificeringsspørgsmål og personlige værnemidler. Opstrømskommunikation til registranter om anvendelser og anvendelsesvilkår samt kontakter med leverandører om kvaliteten af det udvidede sikkerhedsdatablad foretages på ad hoc-basis, hovedsagelig af større virksomheder. Resultaterne af de finske og italienske undersøgelser viser, at struktureret kommunikation vil lette den opstrøms kanalisering af forståelig information om anvendelser og anvendelsesforhold. De kort over anvendelser, der er udarbejdet under ENES-programmet, kan være en løsning på sektorniveau på dette problem.

Der blev i undersøgelseerne opregnet forskellige **mangler i kvaliteten af de udvidede sikkerhedsdatablade**. Virksomheder og tilsynsførende er enige om, at eksponeringsscenarioer kun giver merværdi, hvis de er veltilrettelagte. De påpegede mangler omfatter information, der enten helt er udeladt eller er uklar eller for generel til at kunne bruges. Manglende harmoniseret dokumentstruktur, usammenhængende information og tvetydig terminologi nævnes ofte. Spørgeundersøgelsen viste desuden, at manglende udgivelse af eksponeringsscenarioer på de nationale sprog og ufuldstændige eller dårlige oversættelser af udvidede sikkerhedsdatablade er udbredt. Disse kvalitetsproblemer undergraver værdien og anvendeligheden af de udvidede sikkerhedsdatablade og bør behandles som et prioriteret spørgsmål.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at de udvidede sikkerhedsdatablade forventes anvendt af virksomheder, der rækker lige fra håndværkermestre til store virksomheder med særlige afdelinger for kemikaliesikkerhed og overholdelse af lovgivningen. Ved fordeling af sikkerhedsdatablade med eksponeringsinformation i PDF- eller papirformat er det vanskeligt at dække informationsbehovet hos en forskelligartet gruppe af modtagere og samtidig sikre dokumenternes håndterbarhed og forståelighed i det europæiske flersprogede miljø. Mange virksomheder udtrykte derfor ønske om **tidssvarende IT-løsninger**, der letter deres arbejde. De efterspørger IT-løsninger, der gør det muligt at filtrere for virksomhedsrelevant information. De ville desuden sætte pris på løsninger, der muliggør elektronisk overførsel af information fra indkommende nye, udvidede sikkerhedsdatablade til modtagernes IT-systemer. Indførelsen af sådanne værktøjer ville effektivisere håndteringen af information i sikkerhedsdatabladene og mindske fejl som følge af tidskrævende manuel håndtering af data.

De seks markedsundersøgelser giver værdifuld indsigt i udvekslingen af udvidede sikkerhedsdatablade i leverandørkæden og i eksponeringsscenariernes indvirkning på slutbrugerniveau i 2017 og 2018. Resultaterne vil derfor lette planlægningen af ENES' aktiviteter til styrkelse af kommunikationen i leverandørkæden, og de vil bidrage til REACH-revisionens tiltag 3⁵ *vedrørende brugbarheden og kvaliteten af udvidede sikkerhedsdatablade*. Nogle af de indsamlede informationer er desuden relevante for udviklingsarbejdet under REACH-revisionens tiltag 12.1 *vedrørende grænsefladen mellem REACH og arbejdsmiljølovgivningen*, og REACH-revisionens tiltag 14 *vedrørende støtte til små og mellemstore virksomheder*.

Den fuldstændige rapport findes på ECHA's websted i afsnittet om REACH-revisionens tiltag 3 på adressen:

<https://echa.europa.eu/reach-review-action-3>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0116&from=EN>

DET EUROPÆISKE KEMIKALIEAGENTUR
ANNANKATU 18, P.O. BOX 400,
FI-00121 HELSINKI, FINLAND
ECHA.EUROPA.EU